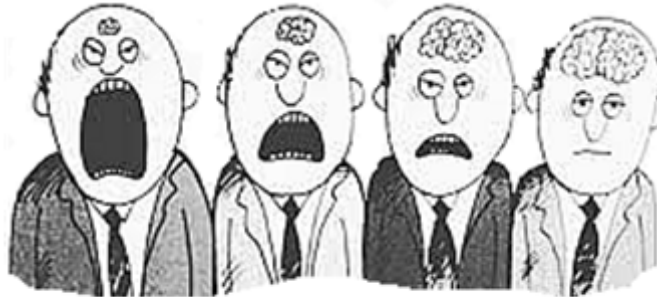

A Dunning-Kruger-hatás

A Dunning-Kruger-hatás

<https://bolyongo.hu/doka.php?id=passport:dunning-kruger-hatas>

A **Dunning-Kruger-hatás** (*Dunning-Kruger effect*; **DKE**) egy pszichológiai jelenség, mely szerint azok az emberek, akiknek kevés tudásuk vagy készségük van egy adott területen, hajlamosak túlbecsülni saját képességeiket. Ezzel szemben azok, akik valóban magas szintű tudással vagy tapasztalattal rendelkeznek, gyakran alulértékelik saját képességeiket.

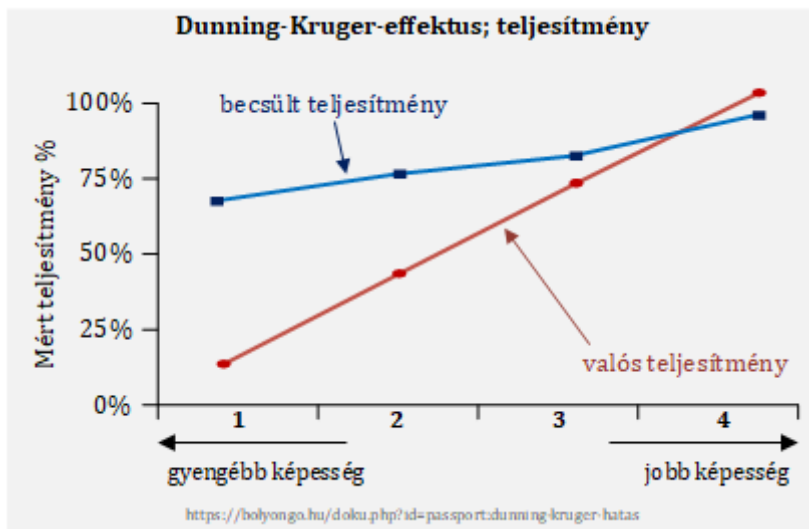
A jelenség elnevezése a két pszichológusról, **David Dunning**ről és **Justin Krugerről** származik, akik 1999-ben végeztek kutatást, amely során megfigyelték, hogy a legkevésbé kompetens személyek azok, akik a leginkább hajlamosak túlértékelni saját teljesítményüket.

Ez a hatás azért fordul elő, mert azok, akik nem rendelkeznek elegendő tudással, nem képesek felismerni a saját tudatlanságukat és a hiányosságaikat, míg azok, akik jól értik az adott témát, tisztában vannak a saját tudásuk határaival.

Jó, akkor merüljünk is el egy kicsit ennek a jelenségnek a magyarázatában!

A Dunning-Kruger-hatás mérésének legáltalánosabb módja az önértékelés és az objektív teljesítmény összehasonlítása. Az önértékelést néha szubjektív képességnek is nevezik, ellentétben a tényleges teljesítménynek megfelelő objektív képességgel.

A két kutató valamilyen objektív mérés alapján a teszten résztvevő embereket 4 csoportba sorolta objektív képességeik alapján. Teszteket töltek ki velük, de a kiértékelés előtt meg kellett becsülniük a tesztjeik várható eredményeit. Az elemzéseik alapján kiderült, hogy a gyengébb képességű résztvevők (1. csoport) rendre túlbecsülték a várható eredményeket, azaz az ismereteiket:

Nyilván ez a kutatás sokaknak a személyes tapasztalatait alátámasztja, ami valahogy így összegezzhető; minél butább valaki, annál inkább felértékeli a saját ismereteit.

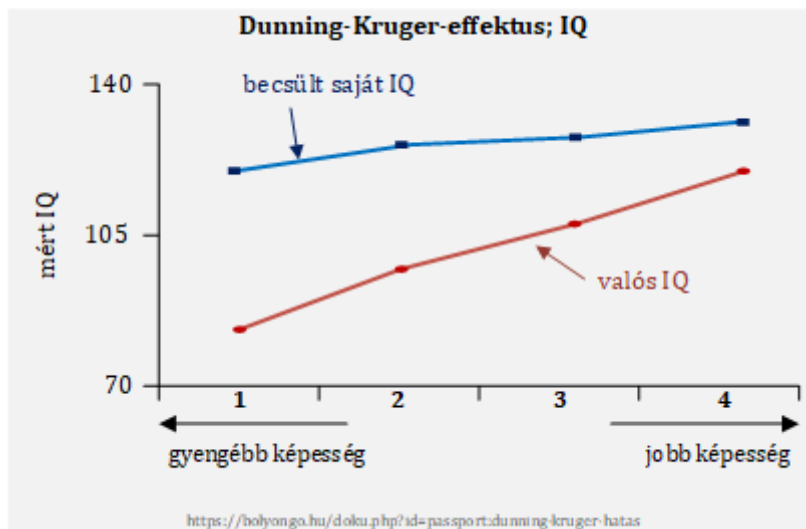
A kutatásból eredményeiből levont következtetések messzire vezethetnek:

- 1 Azok, akik egy adott területen alkalmatlanok, általában nem tudnak inkompetenciájukról, azaz hiányzik belőlük az a képesség, hogy tudatosítsák alkalmatlanságukat.

Ők nem tudnak különbséget tenni kompetencia és inkompetencia között, emiatt az alkalmatlanok. Vagy csak nagyon nehezen, vagy egyáltalán nem ismerik fel alkalmatlanságukat. Ezt néha „kettős teher” hatásnak is nevezik, mivel a gyengén teljesítőket két teher sújtja: hiányzik a készségük, és nincsenek is tudatában ennek a hiányosságnak.

Ez a hatás vezet tovább a „Péter-elv” -hez, ami arról szól, hogy a munkahelyi struktúrában az emberek előléptetésük folytán végül olyan pozícióba kerülnek, amelyben már nem képesek megfelelően teljesíteni, mivel elérik a saját kompetenciájuk határát. Erről majd a következő bejegyzés fog szólni.

- 2 A magasan képzett emberek hajlamosak alábecsülni képességeiket mások képességeihez képest. Ebben az esetben a hiba forrása általában nem a saját képességeinek rossz értékelése, hanem inkább mások képességeinek túlzottan pozitív értékelése szokott lenni. Ez a jelenség a „hamis konszenzus”, vagyis az a tendencia, hogy túlbecsüljük mások véleményét, attitűdjét és viselkedését.
- 3 Az „átlagosnál jobb” hatás szerint az emberek általában az átlagosnál jobbnak értékelik képességeiket, tulajdonságaikat és személyiségjegyeiket. Például amíg az átlagos IQ értéke 100, az emberek önértékelése szerint ez az átlag 115 lesz.

A Dunning–Kruger-hatás persze sokakban megfogalmazódott már korábban is. **Charles Darwin** megfogalmazása szerint „A tudatlanság gyakrabban szül magabiztosságot, mint a tudás”, míg **Bertrand Russell** így fogalmazott: „...a modern világban a hülyék biztosak, míg az intelligensek tele vannak kétséggel”.

Charles Bukowski megfogalmazása szerint „Az a probléma a világgal, hogy az intelligens emberek tele vannak kétségekkel, míg a hülyék tele vannak önbizalommal.”

Shakespeare: „A bolond azt hiszi, hogy bölcs, de a bölcs bolondnak tartja magát.”

George Bernard Shaw: „Semmit sem tud; és azt hiszi, mindent tud. Ez egyértelműen politikai karrierre utal.”

Lao-ce: „A legjobb tudni, hogy nem tudod. Azt gondolni, hogy tudod, mikor nem, egy betegség. Ha ezt a betegséget betegségként ismerjük fel, az azt jelenti, hogy megszabadulhatunk tőle.”

Voltaire: „Biztosan nagyon tudatlan, mert minden kérdésre válaszol.”

Daniel J. Boorstin: „A tudás legnagyobb ellensége nem a tudatlanság, hanem a tudás illúziója.”

IgNobel-díj

A Dunning-Kruger-hatás 2000-ben **IgNobel-díj**at kapott a pszichológiai kategóriában.

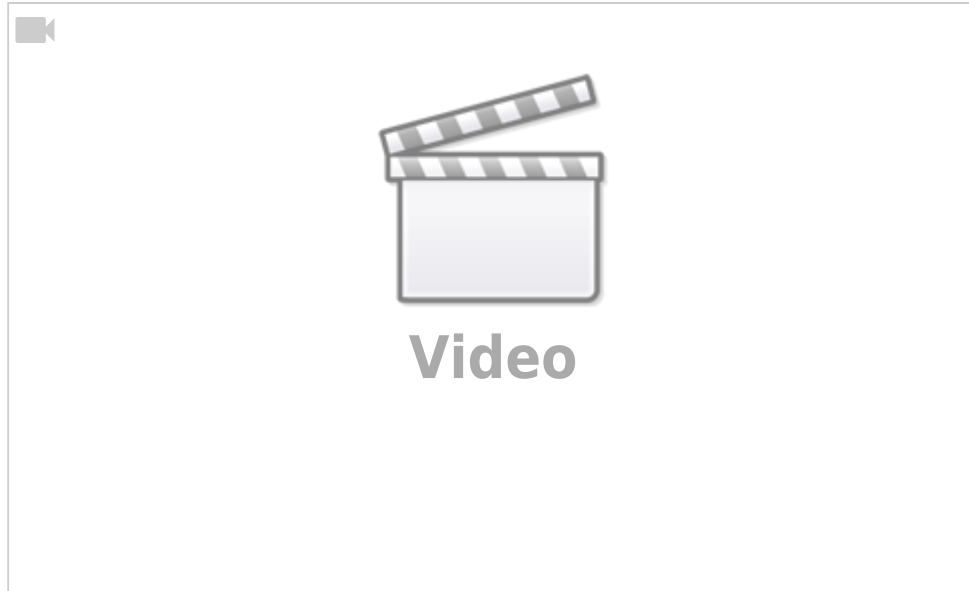

Az IgNobel-díjat olyan kutatásoknak adják, amelyek első pillantásra humorosnak tűnhetnek, de mélyebb vizsgálat után komoly tudományos értéket képviselnek.

Ez az elismerés is sokat segített abban, hogy a Dunning-Kruger-hatás szélesebb körben ismertté váljon, napjainkra egy nagyon gyakran hivatkozott elvé vált. Például az amerikai szókitett ámokfutó, Trump elnök sok döntésének az egyik leghitelesebb magyarázatát is adja.

Az IG-nobel opera ária (2017)

Bár maga a DKE megalkotó-párosa már 2000-ben megkapta az Ig-Nobel díjat, a 2017-es díj átadásán került sor a Dunning-Kruger-hatásról szóló miniopera ősbemutatója is. Íme egy történelmi videó az opera felkavaró befejezéséről: a „*The Dunning Kruger Song*” első nyilvános előadásáról:

Kedves olvasóm! Ha már idáig eljutottál az olvasásban, talán joggal feltételezhetem, hogy nem volt teljesen érdektelen számodra ez a bejegyzés. Jaj, le ne ixelj még; nem pénzt akarok tarhálni.

Pusztán annyit kérek, hogy ha van olyan ismerősöd, akivel jól tudnál vitatkozni az itt leírtakról, vagy csak simán megosztanád vele, kérlek, ne késlekedj!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, osszd meg velem! Elérhetőségeim az [Impresszumban](#) találhatóak.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a [Bolyongó Facebook oldalt](#).

Eddigi bejegyzések a [bolyongó.hu](https://bolyongo.hu)-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett [indexe itt található](#). A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: [A világ valódi csodái](#). A mostanában a blogon megjelent írások a [főoldalon jelennek meg](#).

2025/07/20 08:26

Ajánló

Hasonló jellegű bejegyzéseket a **Érdekes történet** tag alatt talál:

- 60 éves a Trabant
- A 61. vágány
- A Berlinben lezuhant szovjet vadászrepülőgép története
- A CIA lopott műholdja
- A dannenwalde-i baleset
- A Davis-Besse atomerőmű esete a vírussal
- A drogbáró alagútjai
- A drogfutárság veszélyei
- A Dunning-Kruger-hatás
- A Jennifer projekt
- A Kaktusz-kupola
- A Kaszpi-tengeri Szörny
- A Mars Climate Orbiter (MCO) program banális katasztrófája
- A millió dollár pont
- A Poligon
- A Silk Road hagyatéka
- A Stuxnet sztori
- A Trans-Szibéria gázvezeték 1983-as robbanása
- A valódi Mad Max
- A Világ valódi csodái
- A világvégi mozi
- A Wall Street Market bukása
- Alkohol az űrben
- An0m sztori
- Atlantropa
- Atomvillanás fentről
- Az ekranoplán; ismét a hullámok felett
- Basilique Notre-Dame de la Paix, a világ legnagyobb katolikus temploma
- Bayernturm, a funkcióját veszített kilátó
- Blackout Spanyolországban
- Csernobil árnyéka: Negyven évvel a katasztrófa után
- Csernobil és Putyin katonái
- Csónakokkal az anyahajó ellen - a Millennium Challenge 2002 gyakorlat
- Felhőkarcoló ablakok nélkül
- Hadsereg romokból
- Hedy Lamarr: filmszínésznő és feltaláló
- Hitler Pervitinjétől a meth-ig
- Hitler utolsó amerikai katonája
- Hogyan lett Kínának repülőgép-hordozója?
- Híd a Kwai folyón
- Hűtővonat atomrakétákkal
- Majak
- Mazsolabombázók
- Mert az Opel sosem kop' el

- [Neuralink](#)
- [Német hackerek és a KGB](#)
- [Ottó utazásai](#)
- [Probstzella - végállomás](#)
- [Sztálin elfeledett vasútja](#)
- [Teufelsberg FSB](#)
- [Therac-25: A hibaüzenet, amit senki nem értett](#)
- [Vészjelzések a Dakotáról](#)
- [Whisky-háború a Hans szigetért](#)
- [Yokoi háborúja](#)
- [Átadták a világ leghosszabb alagútját](#)
- [Öreg fiúk bankrablócsapata](#)

Források

improbable.com: [New, Added Acclaim for the Dunning-Kruger Effect](#)

Wikipedia: [Dunning-Kruger effect](#)

Telex: [Trumpot nem érdekli, hogyan hat az autóiparra a vámja, mert az emberek „úgyis amerikai autót vesznek majd”](#)

[Dunning-Kruger-hatás](#), [hatás](#), [pszichológia](#), [túlbecsül](#), [kutatás](#), [Péter-elv](#), [hamis konszenzus](#), [kettős teher](#), [átlagosnál jobb](#), [IQ](#), [IgNobel-díj](#), [opera](#), [Trump](#), [érdekes történet](#), [Charles Darwin](#), [Bertrand Russell](#), [Charles Bukowski](#), 2025

Bejegyzésmegtekintések száma: 212

From:

<https://bolyongo.hu/> - **bolyongó**

Permanent link:

<https://bolyongo.hu/doku.php?id=passport:dunning-kruger-hatas>

Last update: **2025/03/31 08:45**

